

DİL KULLANICISI BAĞLAMINDA KURAMDAN UYGULAMAYA TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİ

Editörler

Asuman Akay Ahmed

Aslı Fişekcioğlu

DİL KULLANICISI BAĞLAMINDA KURAMDAN UYGULAMAYA TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİ

Editörler: Asuman Akay Ahmed - Aslı Fişekcioğlu

Yayın No. : 2538
Eğitim No. : 522
ISBN : 978-605-033-149-3
Basım Sayısı : 1. Basım, Aralık 2019

© Copyright 2019, NOBEL AKADEMİK YAYINCILIK EĞİTİM DANIŞMANLIK TİC. LTD. ŞTİ. SERTİFİKA NO.: 40340
Bu baskının bütün hakları Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti'ne aittir. Yayınevinin yazılı izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.

Genel Yayın Yönetmeni : Nevzat Argun -nargun@nobelyayin.com-
Yayın Koordinatörü : Gülfem Dursun -gulfem@nobelyayin.com-
Redaksiyon : Yıldız Çağlayan -caglayanilidz@nobelyayin.com-
Sayfa Tasarım : Leyla Kurt -leyla@nobelyayin.com-
Kapak Tasarım : Mehtap Yürümez -mehtap@nobelyayin.com-
Baskı ve Cilt : Atalay Matbaacılık / Sertifika No.: 15689-
Büyük Sanayi 1 Cad. Elif Sok. No.:7/236-237 İskitler / ANKARA

Kütüphane Bilgi Kartı

Akay Ahmed, Asuman - Fişekcioğlu, Aslı.
Dil Kullanıcısı Bağlamında Kuramdan Uygulamaya Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi / Asuman Akay Ahmed, Aslı Fişekcioğlu
1. Basım. xx + 558 s. 16x23,5 cm. Kaynakça var, dizin yok.
ISBN: 978-605-033-149-3
1. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi

Genel Dağıtım

ATLAS AKADEMİK BASIM YAYIN DAĞITIM TİC. LTD. ŞTİ.
Adres: Bahçekapı mh. 2465 sk. Oto Sanayi Sitesi No:7 Bodrum Kat Şaşmaz-ANKARA - siparis@nobelyayin.com-
Telefon: +90 312 278 50 77 - Faks: 0 312 278 21 65
E-Satış: www.nobelkitap.com - www.atlaskitap.com - Bilgi: esatis@nobelkitap.com - info@atlaskitap.com

Dağıtım ve Satış Noktaları: Alfa Basım Dağıtım, Ana Basım Dağıtım, Arasta, Arkadaş Kitabevi, Başarı Dağıtım, D&R mağazaları, Dost Dağıtım, Güneş Dağıtım, Kitapsan, Nezih Kitabevleri, Prefix, Remzi Kitabevleri, TveK Mağazaları

BÖLÜM II

DİL KULLANICISI VE DÖRT DİL BECERİSİ

Eylem Odaklı Yaklaşım ve Konuşma Becerisi

Bekir İnce

Eylem Odaklı Yaklaşım ve Dinlediğini Anlama Becerisi

Bekir İnce

Eylem Odaklı Yaklaşım ve Okuduğunu Anlama Becerisi

Aslı Fişekcioğlu

Yazma Becerisi ve Görev Odaklı Yazma Etkinlikleri

Aslı Fişekcioğlu

İkinci Dil Türkçe Öğretiminde Edim Bilimsel Yetkinliğin Geliştirilmesine Yönelik Yazma Etkinlikleri

Celile Eren Ökten

Ece Pirim

BÖLÜM III

DİL KULLANICISINI DESTEKLEYEN YÖNTEM, YAKLAŞIM VE TEKNİKLER

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı

Mesut Gün

Nuray Karakaya

Kitle İletişim Araçlarının Sözcük Öğretiminde Kullanılması

Mustafa Altun

Yabancı Dil Olarak Türkçe Eğitiminde Drama

Ömer Tuğrul Kara

BÖLÜM IV:**DİL KULLANICISINA YÖNELİK METİN SEÇİMİ VE KELİME ÖĞRETİMİ**

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Metin Türleri ve Metin Türlerine Yönelik Etkinlik Örnekleri

Ahmet Akkaya

İbrahim Doyumğaç

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Eylem Odaklı Yaklaşım Bağlamında Bildirişim Durumlarına Göre Kelime Öğretimi

Şükran Dilidüzgün

BÖLÜM V**DİL KULLANICISI VE KÜLTÜR**

Edebî Türlerden Sefaretnameler Üzerine Kültürel Değerlendirme

Asuman Akay Ahmed

BÖLÜM VI**DİL KULLANICISI VE ÖLÇME-DEĞERLENDİRME**

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Ölçme-Değerlendirme

Dursun Köse

BÖLÜM VII:**DİL KULLANICISI BAĞLAMINDA YENİ YAKLAŞIMLAR VE ÖNERİLER**

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar

Mustafa Altun

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Üzerine Düşünce ve Öneriler

Yasemin Bayyurt

4. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Materyal Geliştirme	317
5. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan/Kullanılabilecek Araç Gereçler	320
5.1. Otantik Materyaller	320
5.2. Görsel Materyaller	322
5.3. İşitsel Araç Gereç ve Materyaller.....	328
5.4. Görsel-İşitsel Araç Gereç ve Materyaller.....	329
5.5. (İnternet Kaynaklı) Çoklu Ortam Materyalleri	332
5.6. İnternet.....	332
Bölüm Özeti	342
Kaynakça.....	343

Kitle İletişim Araçlarının Sözcük Öğretiminde Kullanılması

Giriş.....	345
1. Medya Ortamları.....	347
2. Medya Ortamlarının Sözcük Öğretiminde Kullanılması	348
Kaynakça.....	350

Yabancı Dil Olarak Türkçe Eğitiminde Drama

Giriş.....	353
1. Dramanın Tanımı ve Temel Kavramları	353
2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Drama	361
2. 1. Dramanın Kültürel Uyumda ve Kültür Aktarımında Kullanılması.....	362
2. 2. Dramanın Dinleme / İzleme Eğitiminde Kullanılması	362
2. 3. Dramanın Konuşma Eğitiminde Kullanılması.....	362
2. 4. Dramanın Okuma Eğitiminde Kullanılması	363
2. 5. Dramanın Yazma Eğitiminde Kullanılması	363
2. 6. Dramanın Türkçe Eğitimini Eğlenceli Bir Hâle Dönüştürmesi.....	364
2. 7. Dramanın Türkçe Öğrenimi İçin Uygun Bir Eğitim Ortamı Oluşturması	364
3. Uygulama Örnekleri	364
Sonuç	365
Kaynakça.....	366

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Metin Türleri ve Metin Türlerine Yönelik Etkinlik Örnekleri

Giriş.....	371
1. Metin ve Yabancı Dil Öğretiminde Metnin Kullanımı	372
2. Özgün Metin	376

BÖLÜM 7

DİL KULLANICISI BAĞLAMINDA YENİ YAKLAŞIMLAR VE ÖNERİLER

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar

1.İletişimsel Yaklaşım (Communicative Approach)	523
2.Göreve Dayalı Yaklaşım (Task-Based Approach)	526
3.İçerik Temelli Yaklaşım (Content-Based Approach)	529
4.Metin Temelli Yaklaşım (Text-Based Approach).....	531
5.Eylem Odaklı Yaklaşım (Action-Oriented Approach)	533
6.Sözcüksel Yaklaşım (Lexical Approach)	536
7.Seçmeci Yaklaşım (Eclectic Approach)	539
8.Yöntem Sonrası (Post-Method).....	541
Sonuç	544
Kaynaklar	545

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Üzerine Düşünce ve Öneriler

Giriş.....	551
1. Yabancı Dil olarak Türkçe Öğrenenlerin Dil İhtiyaçları	553
2. Yabancı Dil olarak Türkçe Öğretecek Öğretmenlerin Eğitimi	554
Sonuç	557
Kaynakça.....	557

Kitle İletişim Araçlarının Sözcük Öğretiminde Kullanılması

Mustafa Altun

Giriş

Dilin temel yapı taşları konuşma sesleridir. Ancak konuşma seslerinin kendiliklerinden bir anlamı yoktur. Onları anlamlı kılan, oluşturdukları ses birlikleridir. Dilde bu birliklere sözcük adını veriyoruz. Bebeklik çağında dile dair ilk alıştırmalar da sözcükler üzerinden yapılır. Bebek “anne”, “baba” demeyi öğrenir. Zamanla bu cümlelere evrilir. Türkçeyi yabancı dil olarak öğretirken de ilk sözcüğümüz “merhaba”dır. Ardı sıra kısa tanışma cümleleri öğretilir. Ancak her defasında öğrenci bilmediği yeni sözcüklerle karşılaşır, ya öğretmeninin yardımını alır ya da Türkçe sözcükleri bildiği dilde aktaran sözlüklere başvurur. Ancak tek başına sözlükler de yeterli değildir.

Dil öğrenen bireyin bir kelimeyi tam olarak biliyorum diyebilmesi için nasıl sesletildiğini, yazıldığını, hecelendiğini, kelimeyi oluşturan ek-kök gibi parçalarını, bu parçaların işlevlerini, kelime biçiminin işaret ettiği anlamları, kelime-kavram ilişkisini, kelimenin oluşturduğu kavramları, diğer kelime ve kelime türleriyle birlikte kullanımları, kelimenin çeşitli durumlarda aldığı görünüşleri ve kelimenin nerede, ne zaman ve ne sıklıkta kullanılacağını bilmesi gerekmektedir. Kelime hazinesinin (sözcük dağarcığı) zenginleştirilmesi aslında hem doğrudan hem de dolaylı bir katkıyla dil becerilerinin geliştirilmesi anlamına gelmektedir. Bu yönüyle kelime hazinesi dil becerileri arasında da bir köprü vazifesi görmektedir (Memiş, 2018).

Kelime bilgisi ve akademik başarı arasında doğrudan bir ilişki olduğu tespit edilmiştir (Anderson ve Naggy, 1991 ve Baker ve arkadaşları). Chastaine’e göre (1988), öğrencilerin ne söyleyeceklerini bilememelerinin en

- Kullanımı. *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi-Kuramlar, Yaklaşımlar, Etkinlikler*. 2. Baskı. Abdullah Şahin (Editör). Ankara: Pegem Akademi, 419-428.
- Bozavlı, Ebubekir. (2017). Yabancı Dilde Öğrenenlerin Sosyal Medya Aracılığıyla Sözel Becerilerinin Geliştirilmesine Yönelik Algıları. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 627-640 <http://www.itobiad.com/download/article-file/315620> (e.t. 15.01.2019).
- Büyükyavuz, Oya. (2018). Yabancı Dil Öğretiminde Sözcük Bilgisinin Önemi: Başlıca Öğrenme ve Öğretme Uygulamaları. *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi-Kuramlar, Yaklaşımlar, Etkinlikler*. 2. Baskı. Abdullah Şahin (Editör). Ankara: Pegem Akademi, 589-599.
- İşçan, Adem (2017). Filmlerle Yabancılar Türkçe Öğretimi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- İşçan, Adem ve Delen, Mahmut. (2017). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Filmlerin Kullanımı (Selvi Boylum Al Yazmalım Filmi Örneği). *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(2), 87-101. <http://www.anadiliegitimi.com/issue/27613/270858> (e.t. 23.04.2019)
- Kemp, Simon. (2019). Global Digital 2019 Reports. We Are Social ve Hootsuite. <https://wearesocial.com/global-digital-report-2019> (e.t. 23.04.2019).
- Memiş, Muhammet Raşit. (2018). Kelime Hazinesi ve Yabancı Dilde Kelime Öğretimi Üzerine. *Turkish Studies*, 13(19), Summer 2018, 1273-1289. http://www.turkishstudies.net/Makaleler/2100733423_68Memi%c5%9fMuhammetRa%c5%9fit-egt-1273-1289.pdf (e.t. 20.04.2019).
- Language Policy Programme Education Policy Division Education Department, Council of Europe. (2018). *Common European Framework of Reference For Languages (CEFR): Learning, Teaching, Assessment-Companion Volume With New Descriptors*. <https://rm.coe.int/cefr-companion-volume-with-new-descriptors-2018/1680787989> (e.t. 20.04.2019).
- Szyszk, Magdalena. (2015). Multimedia in Learning English as a Foreign Language as Preferred by German, Spanish, and Polish Teenagers. *New Media and Perennial Problems in Foreign Language Learning and Teaching*. Liliana Piasecka, Małgorzata Adams, Tukiendorf, Przemysław Wilk (Editör). New York: Springer, 3-19.
- Yahşi Cevher, Özlem. (2018). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Sözcük Öğretimi. *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi-Kuramlar, Yaklaşımlar, Etkinlikler*. 2. Baskı. Abdullah Şahin (Editör). Ankara: Pegem Akademi, 569-588.
- Yılmaz Atagül, Yasemin. (2016). Yabancı Dil Olarak Türkçe Atasözü ve Deyim Öğretiminde Filmi ve Hikâye Tekniklerinin Etkililik Düzeyleri Açısından Karşılaştırılması. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı.